

לשכת עורכי הדין
בחינות בדיני ישראל
בחינה בשפה העברית
אוגוסט 2010

תאריך הבחינה: 8.8.10
משך הבחינה: 3 שעות

מותר להשתמש בבחינה במילון עברי-לועזי, לועזי-עברי (כולל תרגומית, מילונית) בלבד.
אין להשתמש בכל חומר אחר.

במבחן זה אין בחירה ויש לענות על כל השאלות. במבחן זה 3 חלקים: חלק א' (50%), חלק ב' (30%) וחלק ג' (20%).

חלק א' - 50%

נא לעיין בקטע הבא (הכולל כמה קטעים מהכרעת הדין של כב' השופט צור בת.פ. 4063/06 מדינת ישראל נ' הנגבי ואח') ונא לענות על השאלות שתבאנה לאחריו. אין להעתיק את התשובה מהקטע- יש להסביר את שנכתב בקטע:

- א. קיימים בעולם כמה מודלים העוסקים ביחס שבין שירות המדינה לבין הדרג הפוליטי. כך למשל המודל האמריקאי מבטא בחירה מודעת ומפורשת של שליטה פוליטית על המינהל. השיטה הנוהגת בארה"ב שונה מן השיטות הנוהגות במדינות האחרות. בממשל הפדראלי הסגל המינהלי הבכיר שותף לדרכו הפוליטית של כל נשיא נבחר, ולכן השיטה הנוהגת היא שיטה של מינויים נשיאותיים. המינויים הפוליטיים הם כאמור חלק משיטת הממשל. הנשיא מביא עמו לבית הלבן רבים מנושאי המשרות המקצועיות, והם עוזבים עמו בעת חילופי נשיאים. גם מנהלי ועדות הקונגרס מזוהים פוליטית עם יושבי-ראש הוועדות. משרות רבות בממשלה מאוישות בשיטת המינויים הפוליטיים, חלקן בידי הנשיא עצמו. הבולטים הם ראשי משרדים ובכירים במשרדים ושופטים בבתי-המשפט הפדראליים. המינויים מתפרסמים מדי שנה בספר "Plum Book". בשנת 2003 למשל היו 6,722 משרות "במינוי שאינו תחרותי", היינו – "מינוי פוליטי". הגוף המאשר מינויים פוליטיים הוא על-פי רוב הסנאט. עם זאת, יש מעט יותר מ-200 משרות שהנשיא יכול למנות בלא אישור הסנאט. משרות אלו הן משרות לא-מפלגתיות.
- ב. ועדות הסנאט יכולות לקיים שימוע פומבי למועמד זה או אחר. על-פי רוב יידחה מועמד מטעמים של אי-התאמה לתפקיד; דחיית מועמד בסנאט היא סופית. יש לציין כי הסנאט כמעט אינו פוסל מינויים. יוצאת דופן בעניין זה היא סוגיית מינוי השופטים, שבה מתגלעים עיקר המאבקים בין הקואליציה לבין האופוזיציה בהקשר של המינויים הפוליטיים. עיכוב מינויים בסנאט הוא כלי פוליטי להפעלת לחץ על הנשיא כדי שיטפל בנושאים שסנטור זה או אחר מעוניין בהם. מאז ימיה הראשונים של השיטה ב-1789, הסנאט דחה פחות מ-2% מהמינויים הפוליטיים, אך בכלל זה חסימה של כ-18% מהמינויים הפוליטיים לבית-המשפט העליון. גיימס פינר ציין שמתוך 2990 משרות (שכוללות שופטים, שגרירים, ראשי מחלקות וסגניהם ועוד) כ-25% הם מינויים נשיאותיים הנתונים לשיקול דעתו של הנשיא הנכנס. המשרות האחרות בשירות הפדראלי נתונות לשיקול דעתם של ראשי המחלקות שמינה הנשיא. המערכת האמריקאית מקבלת מינויים פוליטיים אלה כלגיטימיים. החוקר הנ"ל מציין שהתחלופה התכופה בכוח אדם וחוסר העקביות במדיניות הממשל הם מחיר קטן שמשלמת המערכת עבור האחריות כלפי ציבור הבוחרים ומבטיחה שמידי מספר שנים יגיעו למסדרונות הבירוקרטיה "דם חדש" רעיונות חדשים ודרכי ניהול חדשות.
- ג. מאידך, המודל הבריטי הוא המודל הקלאסי של CIVIL SERVICE. בריטניה היא דוגמה נגדית לשיטה האמריקנית. על-פי השיטה הבריטית, השירות הציבורי נתון בידי פקידות מקצועית בלבד. בבריטניה ממלאים את תפקידי המפתח בממשל פקידים שצמחו בשירות הציבורי, והם נדרשים למלא את תפקידם בלא הטיה פוליטית. גם המנכ"לים במשרדי הממשלה הם מינוי של המינהל הציבורי, בלא השתייכות מפלגתית, ומתפקידם לפעול לפי הנחיות הדרג הפוליטי. הליך בחירתם לתפקיד נתון בידי ועדה מיוחדת

לבחירת מועמדים לכהונה במשרות הבכירות בשירות הציבורי. הוועדה מעבירה את המלצותיה לאחראי על השירות הציבורי - והוא מעביר את המלצותיו לראש הממשלה, שבידו ההחלטה הסופית. במקביל יש יועצים מיוחדים בלשכות השרים, הממונים מינוי פוליטי שבבסיסו נאמנות אישית לשר. תחומי הסמכות של יועצים אלו התרחבו עם השנים, התרחבות שהובילה לטענות בדבר הגברת הפוליטיזציה של הפקידות הבכירה בבריטניה. דאגה ציבורית בנוגע לשקיפות מינויים של אנשי ציבור בכירים הובילה לדיונים בוועדה בלתי תלויה, העוסקת בנושא הסטנדרטים המקובלים בשירותים הציבוריים. הוועדה הדגישה את הצורך בביסוס מינוי למשרה בגוף ציבורי (סמכות הנתונה בידי שרי הממשלה) על היות המועמד ראוי למשרה. בעקבות עבודת ועדה זו, הוגדר תפקיד של נציב בלתי תלוי למינויים ציבוריים כדי לפקח על תהליך המינוי למשרות ציבוריות, וכדי שייצור קוד מחייב להסדרת תהליך המינויים בשירות הציבורי. ניסוח הקוד המחייב בא לפתור את בעיית העדר בדיקה קפדנית חיצונית ובלתי תלויה של המינויים. התיקון שהומלץ לכך היה שימוש בוועדות מייעצות. קוד המינויים בשירות הציבורי חל על כל מינוי למשרות ניהוליות בגופים ציבוריים ובשירותי הבריאות הציבוריים, ומתבסס על העקרונות הבאים:

- **אחריות מיניסטריאלית** למינויים - מאחר שמדובר במינויים הנתונים בידי השר, וכדי להקל עליו את עבודתו, יודאו עובדי משרדו שיובאו לפניו רק מועמדים המתאימים לתנאי המשרה המוצעת.
- **היות המועמד ראוי** - הבחירה בין המועמדים מתבססת על התאמת יכולתם, ניסיונם וכישוריהם לנדרש בגוף הציבורי שבו הם מבקשים לעבוד.
- **בדיקה בלתי תלויה** - כל מינוי, בטרם יכנס לתוקף, ייבדק בבדיקה יסודית בידי צוות בלתי תלוי או בידי קבוצה שבה חברים בלתי תלויים במחלקה הרלוונטית.
- שוויון הזדמנויות בין המועמדים.
- **הגינות** - על המועמד להיות מחויב לעקרונות ולערכים של השירות הציבורי ולמלא את תפקידו ביושרה.
- **פתיחות ושקיפות** - הדרישה לפתיחות הממשל ולשקיפות חלה גם על מינויים בשירות הציבורי ועל ההליך הקודם להם.
- **פרופרציונליות** - הליכי המינוי צריכים להתאים לאופי המשרה המוצעת ולנטל האחריות הכרוך בה.
- כל שלבי המינוי צריכים להיות מתועדים במלואם, ומידע עליהם צריך להיות נגיש לכול.

ד. בין שני הקטבים הללו קיימים קטבים שונים ואזכיר את המודל הקיים בניו זילנד ובאוסטרליה. לפי מודל זה, כדי לקדם את האחריות של המינהל בפני הדרג הפוליטי ולייעל את תוכניות הממשל, הוא נוקט בתפיסה ביזורית המעניקה חופש פעולה לכל משרד בגיוס כוח אדם, בקידום עובדים, בפיטורין ואף בקביעת השכר.

נא לענות על השאלות הבאות בקיצור ובלי להעתיק את התשובה מהטקסט :

- א. מה ההבדל בין השיטה האמריקאית לשיטה האנגלית בעניין מינויים פוליטיים?
תשובה על שאלה זו מעניקה 25 נקודות. יש לענות בקצרה על שאלה זו.
- ב. הסבר בקצרה (ומבלי להעתיק מהקטע) את הביטויים הבאים המופיעים בקטעים הנ"ל – הניקוד על כל ביטוי הוא 5 נקודות. אפשר במקום הסבר, לכתוב משפט אחד שממנו ניתן יהיה לקבוע שהנבחן מבין את הביטוי.
 - פתיחות ושקיפות;
 - יושרה;
 - תפיסה ביזורית;
 - שוויון הזדמנויות;
 - נטל אחריות.

חלק ב'הסבר את הנושאים הבאים והבא דוגמא אחת בכל נושא

- א. דין
- ב. מימי חופין
- ג. שנת כספים
- ד. בית המשפט החליט ביום 1.2.10 כך "בתוך 30 ימים מהיום ימציא א' לבית המשפט את כל המסמכים שהזכיר בכתב התביעה". מהו היום האחרון שבו יוכל א' להגיש לבית המשפט את המסמכים ומדוע?
- ה. מהו תצהיר?

חלק ג' - 20%נא להכין חוזה שכירות (שיכלול 10 סעיפים)

- א. ראובן (המשכיר), שמעון (השוכר).
- ב. הדירה המושכרת היא בת 4 חדרים ברחוב התפוז 22 בירושלים.
- ג. משך השכירות שנה מיום 1.1.09 ועד יום 31.12.09
- ד. התשלום הוא כל חודשיים מראש.
- ה. דמי השכירות החודשיים הם 3,000 ₪ לחודש.
- ו. יש אופציה להאריך את השכירות פעם אחת למשך שנה נוספת אם תהיה על כך הודעה בכתב ומראש לפחות 30 יום לפני מועד תום החוזה הראשון. תנאי החוזה החדש יהיו זהים לחוזה הראשון.

ב ה צ ל ח ה

לשכת עורכי הדין בישראל
בחינות בדיני מדינת ישראל
דיני עונשין ודיון פלילי
מועד אוגוסט 2010

משך הבחינה: 3 שעות

יש לענות על כל השאלות.

שאלה מס' 1 (50 נקודות)

ענה/י בקצרה (עד 10 שורות לכל שאלה) על עשר שאלות המשנה הבאות:

- א. מהי "הפסקת הליכים" ומה בינה לבין "התליית הליכים" (נא לדון ב-3 הבדלים).
- ב. אי החליט לגנוב את המחשב הנייד של ב'. את הגניבה אין הוא מבצע בעצמו כי אם באמצעותו של דן שהוא קטיין כבן 8 שנים. מה הדין במקרה זה?
- ג. מה ההבדל בין "הפסקה שיפוטית" לבין "הפסקה מינהלית" של עבודות שירות?
- ד. מהי "אחריות קפידה" וכיצד אדם יכול להתגונן מפני עבירה שהאחריות בגינה היא אחריות קפידה?
- ה. באלו תנאים יאריך בית המשפט מאסר על תנאי התלוי ועומד כנגד נאשם ובלו מקרים הוא לא יעשה כן?
- ו. מה ההבדל בין "מעשי הכנה" לבין "ניסיון" לעבור עבירה? הדגם.
- ז. מה המאפיינים של "שירות לתועלת הציבור (של"צ)"? (נא להזכיר 4 מאפיינים).
- ח. מהי "התחייבות להימנע מעבירה", ומה הדין אם בית המשפט גזר על נאשם מרכיב עונש של חתימה על התחייבות להימנע מעבירה והנאשם לא חתם על ההתחייבות?
- ט. מה התנאים שבהם שוטר יכול לעכב חשוד?
- י. מהי "קובלנה פרטית"? (ציין 4 מאפיינים).

שאלה מס' 2 (50 נקודות)

ענה/י בקצרה (עד 10 שורות לכל שאלה) על עשר שאלות המשנה הבאות:

- א. מהי "עדות סברה" ומה החריג לה?
- ב. מהו "רס ג'סטטה"?
- ג. מה ההבדל בין "ידיעה שיפוטית" לבין "ידיעה פרטית" והאם לשופט מותר לעשות בהן שימוש?
- ד. מהו "משפט זוטא"?
- ה. כנגד נאשם הוגש כתב אישום בגין עבירת הימורים. כנגד הנאשם עומדת עדותו היחידה של שותפו לעבירה. האם ניתן להרשיע את הנאשם?
- ו. ועדת שחרורים שחררה אסיר בשחרור מוקדם. הפרקליטות מבקשת לערער. להיכן וכיצד יוגש הערעור?
- ז. עד שנכלל ברשימת עדי התביעה שבכתב האישום לא זומן לבית המשפט למתן עדות בפרשת התביעה. האם כסנגורו של הנאשם תוכל לזמן את העד כעד הגנה? אם כן, כיצד זה יחקר על ידך?
- ח. מהו ההבדל בין "משדל" לבין "מסייע"?
- ט. מהו "צו מניעת הטרדה" ומי מוסמך ליתוו?
- י. הבא 3 דוגמאות למקרים בהם יש צורך בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה או אישורו לצורך העמדה לדין פלילי של נאשם.

ב ה צ ל ח ה ! !

לשכת עורכי הדין
בחינה בדיני קניין
אוגוסט 2010

תאריך: 12.8.10

משך הבחינה: 3 שעות

ניתן להשתמש בספרי חוק בלבד.

נא לענות על כל 5 השאלות הבאות. על כל תשובה נכונה ומלאה יינתנו 20 נקודות.

אין להעתיק סעיפי חוק.

בתשובתך עליך להתייחס לעובדות שבכל שאלה ושאלה.

שאלה 1

נא להסביר את הנושאים הבאים:

א. זכות קדימה בין יורשים

ב. ראובן בנה מבנים על חלק מהקרקע של שמעון. מה זכויותיהם של הצדדים במצב כזה?

ג. הערת אזהרה.

ד. מה ההבדל בין זיקת הנאה לטובת אדם ובין זיקת הנאה לטובת קרקע.

שאלה 2

ראובן גר בבית משותף. תוך כדי מגוריו התעוררו אצלו כמה שאלות שבקשר אליהן הוא מתייעץ איתך:

א. וועד הבית החליט שבגלל שהוא מתגורר בקומה העליונה ויש לו נופך יפה במיוחד, עליו לשלם דמי וועד בית ב-20% יותר משאר הדיירים. מה ניתן ליעץ לו?

ב. ראובן רוצה להיבחר ליושב ראש וועד הבית כיצד עליו לעשות זאת.

ג. ראובן אינו יכול להשתתף באחת הישיבות של האסיפה הכללית של הבית המשותף. סדר יום לא פורסם והוא חושש שיתקבלו בישיבה החלטות חשובות מה ניתן ליעץ לו?

ד. לראובן משפחה גדולה מאד. יש לו 10 ילדים. הוא מבקש לשלם דמי וועד הבית ב-25% פחות מדיירים אחרים. מה ניתן ליעץ לו?

שאלה 3

הגדר את המושגים הבאים (מבלי להעתיק סעיפי חוק). יש להביא דוגמא.

- א. אמצאת שירות.
- ב. הפרת פטנט.
- ג. האם יש עיכובן במקרקעין?
- ד. מקרקעי ישראל
- ה. מהי "זכות מוסרית" ?

שאלה 4

נא לענות על השאלות הבאות :

- א. ראובן התגורר שנים רבות בסוריה ולא הורשה לצאת משם לישראל. רק ב-1.1.2010 הוא הצליח לעלות ארצה. בבואו לדירה שבבעלותו (אשר היתה ריקה מאדם במשך שנים רבות) הוא מגלה ששכנו שמעון, שיש לו דירה בדיוק מעליו ביצע שיפוצים ב-1.1.2000 וגרם לדירתו נזק. הוא מתייעץ עימך ב-1.3.10 האם יש לו סיכויים לזכות בתביעה. מה ניתן ליעץ לו?
- ב. מה ההבדל בסמכויות בין נציגות לבין אסיפה כללית של הבית המשותף? (יש לציין 4 הבדלים).
- ג. מה משמעות הביטוי "התקדמות המצאתית" (הדגם).
- ד. מה משמעות הביטוי "פירוק בדרך מכירה" (הדגם).

שאלה 5

הינך מתבקש ליעץ בנושאים הבאים (יש לציין על מה הסתמכת אך אין להעתיק סעיפי חוק) :

- א. ראובן מצא טבעת יקרה בעת שביקר בפעם הראשונה בחייו ב"כותל המערבי". כיצד עליו לפעול באופן חוקי ומי יהיה בעליה?
- ב. ראובן מכר את דירתו לשמעון ביום 1.1.10. שמעון שילם לראובן 10% מערך הדירה אך לא קיבל את החזקה בדירה. ראובן מכר את אותה דירה ללוי ביום 1.3.10. לוי שילם לראובן 90% מערך הדירה. מי יקבל את הדירה שמעון או לוי?
- ג. ראובן קנה מכונית ביום 1.1.03. שנה לאחר מכן (ב-1.1.04) הוא גילה פגמים במכונית אך לא הגיש תביעה באשר אליהם אלא רק ביום 1.1.10. מה דעתך על סיכויי תביעה זו?
- ד. שמעון קנה ביחד עם ראובן חלקת אדמה בתל אביב. שמעון מעוניין למכור את חלקו מאחר והוא זקוק בדחיפות לכסף. כיצד עליו לפעול?

לשכת עורכי הדין
בחינה בסדר הדין האזרחי ואתיקה מקצועית
אוגוסט 2010

תאריך: 15.8.10
משך הבחינה: 3 שעות
ניתן להשתמש בספרי חוק בלבד.
נא להשיב על כל השאלות. על כל תשובה מלאה ונכונה יינתנו 25 נקודות.
אין להעתיק סעיפי חוק.

שאלה 1

נא לציין היכן יהיה המשפט בכל אחד ואחד מהמקרים הבאים. בתשובתך יש להתייחס הן לסמכות העניינית והן לסמכות המקומית. אם יש יותר מתשובה אחת, יש לציין את כל התשובות האפשריות:

- א. ראובן המתגורר בחיפה קנה משמעות המתגורר בצפת מחשב בסכום של 5,000 ₪. המחשב היה פגום וראובן מבקש פיצוי או החלפת המחשב. היכן יתבע? יש לציין את כל האפשרויות.
- ב. ראובן המתגורר בחיפה רוצה לתבוע את שמעון שגר בבאר שבע תביעה אזרחית בסכום של 2,000,000 ₪ היכן יגיש את התביעה.
- ג. בין ראובן אשר גר בתל אביב ושמעון שגר בנצרת יש הסכם שכולל את התנאי הבא: **"כל הסכסוכים הנוגעים להסכם יתבררו, בבתי המשפט המוסמכים"**. בהסכם לא צויינה העיר. ראובן טוען ששמעון הפר את ההסכם וגרם לו לנזק של 500,000 ₪. לאיזה בית משפט ובאיזו עיר יכול ראובן להגיש את התביעה?
- ד. ראובן הוא קבלן שיפוצים שגר בתל אביב. ראובן עשה הסכם עם עיריית תל אביב לפיו עליו לבצע עבודות שיפוצים בנכס השייך לעיריית תל אביב. לראובן יש סכסוך כספי עם העירייה בקשר לפרוייקט הנ"ל. טענת ראובן היא שהוא לא קיבל את שכרו בסכום של 100,000 ₪. לאיזה בית משפט ובאיזו עיר יכול ראובן להגיש את התביעה?

שאלה 2

הסבר בקצרה תוך הבאת אסמכתא - באיזה בית משפט יתקיים דיון בכל אחד מהנושאים הבאים:

- א. ביטול פסק בוררות;
- ב. תביעת פינוי כנגד דייר שלא שילם שכר דירה.
- ג. הינך מחזיק בשיק ע"ס 250,000 ₪ שאין עליו כיסוי-באלו הליכים תנקוט כדי לקבל את סכום השיק? (שני סוגי הליכים).
- ד. יש לך תביעה בגין הפרת חוזה שסכומה 2,500,000 ₪. אלא שאם מוסיפים לכך ריבית והצמדה, הסכום הוא 3,000,000 ₪.
- ה. תביעה למתן פסק דין הצהרתי בה ראובן מבקש שיוצהר על כך שהוא בעל דירה הידועה כגוש 2000 חלקה 10.

שאלה 3

ראובן הוא עורך דין. הוא מתייעץ איתך באשר למספר נושאים **(בקשר לכל תשובה יש לציין על איזה חיקוק ואיזה סעיף הסתמכת)** :

- א. ראובן הוא מתמחה במשפטים במשרדו של עורך דין שמעון. לשמעון יש לקוחות רבים ואחד מהם הוא לוי. יום אחד, שמע ראובן (המתמחה) שיחה של שמעון (עורך הדין) עם אחד הלקוחות ובה הלקוח אמר לעורך הדין שהוא מבקש ששמעון יגיש בשמו תביעה נגד יהודה על הפרת חוזה, בשיחה הודה הלקוח שהוא היה זה שהפר את החוזה עם יהודה. משהוגשה התביעה של הלקוח הני"ל כנגד יהודה, מבקש עורך הדין של יהודה להזמין את ראובן (המתמחה) כדי שיעיד על מה ששמע. האם הדבר אפשרי ?
- ב. יצחק הוא עורך דינו של יעקב. בעת משפטו של יעקב, יצחק רוצה להעיד לטובתו. האם הדבר אפשרי ?
- ג. אלו עונשים יכול בית הדין למשמעת של לשכת עורכי הדין להטיל על נאשם שנמצא אשם בדינו?
- ד. יצחק הוא עורך דין של יעקב שמתגורר באופן קבוע בצרפת. ביום 1.1.2010 יעקב זכה במשפט ובית המשפט ציווה שהנתבע ישלם ליעקב 100,000 ₪. עורך הדין יצחק מתייעץ איתך מה עליו לעשות בעקבות פסק הדין הני"ל.

שאלה 4

נא לנסח כתב תביעה שיכלול 10 סעיפים לפי העובדות הבאות:

- א. ראובן המתגורר בירושלים הוא בעל דירה בתל-אביב המושכרת לשמעון.
- ב. ראובן מבקש לפנות את שמעון מהדירה, בשל כך ששמעון איננו משלם שכר דירה במשך כמה חודשים.
- ג. בקשר לשאר הסעיפים של כתב התביעה, כל נבחן יכול להוסיף כפי שימצא לנכון.

ב ה צ ל ח ה

לשכת עורכי – הדין בישראל

בחינות בדיני מדינת ישראל

דיני חוקה ומינהל

אוגוסט 2010

משך הבחינה 3 שעות

ענו על 4 מתוך 5 השאלות הבאות:

יש להזכיר סעיפי חוק רלוונטים.

שאלה מספר 1

אזור חוף השנהב הוכר כאזור סכנה. נתינים מאזור זה, שנמלטו לישראל, קיבלו הגנה קולקטיבית ממדינת ישראל והם מוחזקים במשמורת.

הגיעה אליכם פניה מנתינים מוגנים אלה, בבקשה לייצגם ולבקש עבורם:

א. שחרור מידי מן המשמורת.

ב. אשרת עבודה בארץ.

משרד הפנים הודיע לכם כי הוא מתנגד לבקשות אלה. בין היתר טוען משרד הפנים כי אנשים מוגנים אלה מוחזקים במשמורת, מכח חוק הכניסה לישראל.

אתם מגישים עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים.

מה תטענו?

מה יטען משרד הפנים?

כיצד יכריע בית המשפט?

שאלה מספר 2

אל משרדכם נכנס אדם המבקש להיות מיוצג בענין הבא: הוא מבקש כי לאחר מותו לא ייקבר, אלא גופתו תינתן כמאכל לחיות. עוד הוא מספר כי הציג בפני משרד המשפטים צוואה בה כלולה בקשתו זאת, ואולם משרד המשפטים הודיע לו כי הדבר מנוגד לחוק.

לאיזה בית משפט תפנו בשמו?

מה יהיו טענותיכם?

מה תשיב המדינה?

בתשובתכם הניחו שאין חוק מיוחד המורה לקבור גופות.

שאלה מספר 3

בעת הגיוס לצה"ל, נקבעים לכל חייל וחיילת סימול מספרי של קב"א (קבוצת האיכות) - ציון המדרג אותם על פי מדד איכותי שמטרתו לשמש את רשויות הצבא לתכנון כוח האדם, גיוסו ושיבוצו בצה"ל ודפ"ר (דירוג פסיכוטכני ראשוני), שמטרתו לאמוד את היכולת השכלית של המועמדים.

התנועה לחופש המידע, יחד עם שני חיילים, מבקשים לחשוף בפני כל חייל את הנתונים האישיים שלו.

צה"ל מסרב ומפנה לסעיף 44א' לחוק שירות בטחון, (נוסח משולב) התשמ"ו-1986 (להלן: חוק שירות בטחון), אשר קובע כי: "לא ידרוש אדם ולא יעשה שימוש בכל נתון צבאי, אלא אם כן הורשה לכך בחוק, בתקנות, לפי חוק זה או בפקודות הצבא, ובלבד שהדרישה או השימוש ייעשו למטרה שלשמה הורשה".

לאיזו ערכאה יפנו העותרים?

מה יטענו?

מה יטען צה"ל?

כיצד יפסוק בית המשפט?

האם תשתנה תשובתך אם התנועה תעתור לבד, ואף חייל לא יעתור יחד איתה?

שאלה מספר 4

מהי זכות העמידה?

הסבירו והביאו דוגמא

שאלה מספר 5

אברכים הלומדים בכולל זכאים לתשלום גמלת הבטחת הכנסת מינימום מכוח סעיף תקציבי הנכלל בחוקי התקציב השנתיים מאז שנת 1982. לעומתם, סטודנטים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה או על-תוכנית ואף תלמידים במוסדות דת ותלמידים בישיבה ובמוסד תורני אינם זכאים לתשלום גמלת הבטחת הכנסה על פי הוראות חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980. האם הסדר תשלומי גמלת הבטחת הכנסה לאברכי כוללים מכוח הסעיף התקציבי הינו הסדר חוקי וחוקתי? האם ההבחנה בין קבוצות הלומדים השונות הינה כדין?

דונו בטענות הצדדים לעתירה – אלה הטוענים כי מדובר בהסדר חוקי וחוקתי ואלה הטוענים כי לא כך הוא.

בתשובתכם התייחסו בין היתר לנתונים הבאים:

1. בסעיף 3 א לחוק יסודות התקציב נאמר, בין היתר: (ד) הסכום שנקבע בסעיף תקציב לסוג של מוסדות ציבור יחולק בין מוסדות ציבור הנמנים עם אותו סוג לפי מבחנים שוויוניים. (ה) הממונה

על סעיף התקציב יקבע, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, מבחנים שוויוניים לחלוקת הסכום שנקבע באותו סעיף תקציב לצורך תמיכה במוסדות ציבור (להלן – מבחנים).

2. בהתאם לסעיף 3 לחוק הבטחת הכנסה, סטודנטים באוניברסיטאות, במוסדות להשכלה גבוהה ובמוסד ללימודים על-תיכוניים, תלמידים בישיבה ובמוסד תורני, ותלמידים במוסד להכשרת כהני דת, אינם זכאים לתשלומי גמלת הבטחת הכנסה.

3. בית המשפט קבע כי מעמדו של חוק התקציב השנתי נמוך יותר משל חוק מהותי ובמיוחד ממעמדו של חוק יסודות התקציב

ב ה צ ל ח ה !

לשכת עורכי הדין בישראל
בחינות בדיני מדינת ישראל
דיני חיובים דיני עבודה
אוגוסט 2010

יש לענות על 4 מתוך 5 השאלות הבאות. אין להעתיק סעיפי חוק, אלא רק לציין את שם החוק ואת מס' הסעיף, ולהסביר מדוע האמור בו רלבנטי לנתוני השאלה.

שאלה מס' 1:

ראובן הוא נהג אוטובוס בחברת ההסעות "דרכים". ביום 15.6.09 הוא הסיע את תלמידי בית הספר "דרור" לטיול שנתי בגליל. הטיול נמשך 3 ימים, וביום 17.6.09 הסתיים הטיול בשעה 18:00 בחצר בית הספר "דרור". במהלך הטיול התקשר לראובן אחיו דוד, וביקש ממנו לסייע לו להעביר ארון ספרים מביתו לבית בנו. בדרכו בחזרה מבית הספר לביתו, לאחר סיום הטיול, עצר ראובן בבית אחיו דוד. הם קשרו את הארון על גג האוטובוס ונסעו לביתו של אורי, בנו של דוד, הנמצא לא רחוק מביתו של ראובן. כאשר ירד ראובן מן האוטובוס כדי להתחיל להוריד את הארון מגג האוטובוס עיקם את רגלו ונפל, תוך שהוא חש כאבים עזים. דוד מיהר לביתו של בנו וביקש ממנו לסייע לו להוריד את הארון מהאוטובוס, ואולם במהלך ההורדה החליק הארון, נפל ופגע בעמיר שנסע על אופניו. עמיר נחבל בראשו והובהל לבית חולים. גם ראובן הובהל לבית חולים שכן כאבים העזים לא חלפו, והתברר ששיש לו שבר בקרסול. האם יש עליות תביעה לראובן ולעמיר, אם כן – נגד מי, ולאיזה בית משפט יוגשו.

שאלה מס' 2:

אבנר סיים את שירותו הצבאי, והחל לעבוד כמלצר במסעדת יוקרה בתל אביב, כדי לחסוך כסף, ולנסוע לטייל במזרח הרחוק. מנהל המסעדה, עמרם, שקיבל אותו לעבודה סיכם עמו כי יקבל 10 ₪ לשעה, וכן את התשר (טיפ) שישאירו אורחי המסעדה. עוד סוכם כי אבנר יעבוד כל יום במשך כל שעות פתיחת המסעדה, היינו מ-11:00 ועד 22:00. אבנר עבד כך כ-16 חודש. במשך תקופת עבודתו קיבל אבנר את השכר שסוכם עליו, ותשר שהעניקו לו הסועדים ביד רחבה. בחודש אוגוסט ביקש לצאת לחופשה בת שבוע, כדי בלות עם אחותו שהגיעה מחו"ל. עמרם סירב לכך בכל תוקף, וטען כי יש עבודה רבה במסעדה, והוא אינו יכול לאפשר לו לצאת לחופשה. אבנר כעס מאד והודיע כי הוא מתפטר מהעבודה. אבנר פונה אליך כדי לקבל ייעוץ בעניין זכויותיו.

שאלה מס' 3:

שרה, שהינה גרושה, גרה בדירה שכורה כדיירת מוגנת. היא גרה בדירה במשך 3 שנים עם ידיד שלה, אברהם. לאחר 3 שנות חיים משותפים החליטו שרה ואברהם להינשא זה לזו כדת משה וישראל. 6 חודשים לאחר נישואיהם חלתה שרה במחלה קשה. שרה קיבלה חוות דעת מרופאים אחדים, אך לבסוף פנתה לרופא בעל שם בבית חולים במרכז הארץ, והוא המליץ על תרופה חדשה שיכולה לעכב את התפתחות המחלה. שרה פנתה לקופת החולים שבה היא חברה, אולם שם סירבו לספק לה את התרופה. עלות התרופה 10,000 ₪ בחודש. שרה ואברהם הצליחו לממן את התרופה למשך 6 חודשים בלבד. לאחר שהפסיקה שרה לקבל את התרופה מצבה התדרדר והיא נפטרה.

אברהם פונה אליך לייעוץ. הוא מבקש לדעת האם יוכל לקבל החזר על מימון התרופה מקופת החולים. כמו כן אברהם מספר לך כי בעלה של שרה ובנה מנישואיה הקודמים מבקשים להוציאו מדירת בני הזוג, בטענה שהם מבקשים להתגורר בה.

שאלה מס' 4

ביום 12.3.2003 נחתם הסכם בין ההסתדרות לבין ההנהלה במפעל "תפארת" המייצר חדרי ילדים. במפעל עובדים 80 עובדי ייצור. בהסכם נקבע כי לא ניתן לפטר עובדים במפעל אלא בהסכמת ועד העובדים, וכי אם יתעוררו חילוקי דעות בין הוועד להנהלה בעניין זה, הם יפנו לבוררות. עוד נקבע בהסכם כי העובדים במפעל יקבלו משכורת 13 בכל שנה בחודש יולי. יפית, שהינה מעצבת פנים, התקבלה לעבוד במפעל ב-15.5.2003, בשכר של 15,000 ₪ לחודש. בחודש ספטמבר 2003 קיבלה יפית מכתב פיטורים. יפית פנתה ליו"ר הוועד לשאול בעצתו, והוא אמר לה כי ההסכם טרם נרשם אצל הממונה הראשי על יחסי העבודה. ענו על השאלות הבאות:

1. מהו ההסכם שנחתם בין ההסתדרות למפעל, ומה מעמדו?
2. האם יכולה יפית לפנות לבית משפט ולבקש צו המונע את פיטוריה? לאיזה בית משפט תפנה?
3. האם רשאי שר המסחר התעשייה והתעסוקה להרחיב את הוראות ההסכם או חלקן לכל ענף העץ?

שאלה מס' 5

יעקב הינו עורך דין ידוע בתל אביב. יעקב התקשר בהסכם עם חנות לציווד משרדי. נעשה ביניהם הסכם בכתב, ובו נקבע כי החנות תספק למשרדו של יעקב ציוד משרדי בסך של 10,000 ₪ מידי חודש בחודשו. נקבע כי ההסכם ייכנס לתוקף בעוד 3 חודשים. יעקב ובעל החנות, עודד, גם סיכמו ביניהם בעל פה כי יעקב לא יחוייב בתשלום מע"מ. כחודש לאחר שנחתם ההסכם, פגש יעקב במפתיע את חברו מימי שירותו הצבאי, אייל, והוא סיפר לו כי בבעלותו חנות לציווד משרדי. אייל הציע ליעקב לספק לו ציוד למשרדו בעלות של 6,000 ₪ לחודש. יעקב שמח מאד על ההצעה, והם סיכמו ביניהם כי אייל יתחיל לספק למשרד ציוד מיד בתחילת החודש הבא. לאחר מכן צלצל יעקב לעודד והודיע לו כי העסקה ביניהם בטלה. עודד פונה אליך בבקשה לייעוץ. הוא מבקש לדעת מה הן זכויותיו, והאם יש לו עילת תביעה גם נגד אייל.

בהצלחה!

לשכת עורכי הדין
בחינות בדיני ישראל
בחינה בדיני מסחר א'
אוגוסט 2010

משך הבחינה 3 שעות – יש להשיב על כל השאלות

1. שאלה מס' 1 (20 נקודות):

יוסי ודני הם בעלי 30% ממניותיה של חברה פרטית פעילה שמטרתה היחידה – כפי שטרשם בתקנון – היא ייבוא מכנסיים מסין.

ביום 1.8.2010 נודע ליוסי ודני כי לאחרונה החלה החברה לעסוק גם בייבוא חולצות מהודו. יוסי ודני אינם מרוצים מהשינוי הנ"ל (לדעתם החולצות שמיובאות מהודו מאבדות את הצבע שלהן מייד לאחר הכביסה הראשונה).

יוסי ודני מיהרו לפנות לרוני – מנכ"ל החברה – וביקשו כי החברה תפסיק את פעילותה החדשה. כן ביקשו השניים כי רוני ייכנס אסיפה כללית של בעלי המניות בחברה, אשר בסדר היום שלה יופיע הנושא הבא: "הפסקת יבוא החולצות מהודו המנוגדת למטרות החברה".

זה היה מכתב התשובה של רוני, שנשלח ליוסי ודני ביום 1.9.2010:

"יוסי ודני היקרים,

שמחתי לקבל את פנייתכם והנני משיב לה כדלקמן:

ההחלטה על שינוי המטרה של החברה הינה חוקית, מכיוון ששינוי את המטרה הרשומה בתקנון, בהחלטה שנתקבלה על-ידי דירקטוריון החברה.

כמו כן, אינכם נושאי משרה בחברה, ולכן אין לכם כל סמכות לבקש את כינוסה של האסיפה הכללית.

אם תהיו מעוניינים בכך, תוכלו לשאת דברים באסיפה הכללית הבאה של החברה אשר תתכנס ביום 1.3.2011, בקומה השלישית של בית ציוני אמריקה. דרך אגב – אהבתי מאוד את החולצות שלבשתם באסיפה הכללית האחרונה, שהתכנסה ב-1.3.2009. אשמח אם תלבשו אותן גם באסיפה הכללית הקרובה.

סדר היום של האסיפה הכללית נקבע בידי הדירקטוריון, ואני מבקש מכם לא להתערב בו ולא להציע נושאים בהם נדון במהלך האסיפה.

ייבוא החולצות מהודו מצריך מהחברה הוצאת כסף רב בשנה הקרובה. לכן, החלטנו לשנות את התקנון כך שכל בעל מניות יחויב להכניס כסף נוסף לחברה, באמצעות רכישת 1,000 מניות של החברה. אנא הביאו עימכם צ'קים לרכישת המניות בישיבה הקרובה (לא איכפת לי אם אינכם מסכימים לקנות את המניות).

מתגעגע מאוד,

רוני

יוסי ודני פונים אליכם ומבקשים לדעת האם נפלו פגמים בתשובתו של רוני. אנא ייעצו להם.

2. שאלה מס' 2 (10 נקודות):

א. בהמשך לשאלה הקודמת - בסופו של דבר התכנסה האסיפה הכללית ביום 1.3.2011, בקומה **השנייה** של בית ציוני אמריקה (זאת מכיוון שהקומה **השלישית** היתה תפוסה על-ידי תלמידי הקורס בדיני מסחר אי אשר למדו למבחן). יוסי ודני הגיעו לאסיפה והשתתפו בה. האסיפה קיבלה החלטה לאשר את ייבוא החלוצות מהודו על-ידי החברה.

יוסי ודני פונים לבית-המשפט, ומבקשים לבטל את ההחלטה שהתקבלה באסיפה הכללית **עקב הפגם שנוגע להודעה לגבי מקום כינוס האסיפה**. האם בקשתם תתקבל?

ב. חודש לאחר כינוס האסיפה, גילו יוסי ודני להפתעתם כי רוני – מנכ"ל החברה – ועימו שניים מן הדירקטורים בה, מנהלים משא ומתן להקמתה של חברה מתחרה שתעסוק אף היא בייבוא חלוצות מהודו.

האם נוהגים רוני והדירקטורים כדן?

3. שאלה מס' 3 (15 נקודות):

רונית, דירקטורית מקרב הציבור בחברה ציבורית שמעוניינת להציע ניירות ערך לציבור, נפגשת עימכם בכדי לקבל עצה משפטית בנוגע לתשקיף שעומדת החברה לפרסם.

א. הסבירו לרונית מהו תשקיף, ומהם הפרטים שצריך לכלול בו.

ב. האם צריכה רונית לחתום על התשקיף?

ג. רונית מעוניינת לדעת האם ניתן להציע מחיר שונה לניירות ערך שיימכרו לתושבי חיפה, לעומת ניירות ערך שיימכרו לתושבי תל אביב. מהי תשובתכם?

4. שאלה מס' 4 (15 נקודות):

שאול וציפי, שני חברים טובים, הקימו בשותפות מפעל לייצור כדורים ותרופות נגד כאב ראש (שאול וציפי סובלים מכאב ראש חזק עקב כמות גדולה מידי של לימודים בחודשי הקיץ).

השניים החליטו לקרוא לשותפות "בנק הכדורים בע"מ".

א. שאול וציפי שלחו לרשם השותפויות הודעה ובה מפורטים כל הפרטים שבסעיף 7 לפקודת השותפויות. ההודעה מולאה כראוי, אך הרשם סירב לרשום את השותפות.

האם רשאי היה הרשם לסרב לבקשתם?

ב. חברת "סופר פארם", המפעילה בתי מרקחת רבים בישראל, הגיעה להסכמה עם שאול ולפיה החברה תמכור כדורים מתוצרת המפעל. ציפי, שלא ידעה על ההסכם, שלחה לסופרפארם מכתב ובו טענה כי ההסכם אינו מחייב את השותפות שכן לא היה על דעת כל השותפים.

האם יש ממש בטענותיה של ציפי?

ג. המפעל נקלע לקשיים והחל להפסיד כסף. שאול וציפי החליטו, לאחר משא ומתן ארוך, להכניס 10 חברות תרופות גדולות כמשקיעות נוספות במפעל, שכל אחת מהן תכניס למפעל סכום של מיליון ש"ח ותהפוך לשותף מוגבל בשותפות. האם רשאים שאול וציפי לגייס כסף בצורה כזו?

5. שאלה מס' 5 (15 נקודות):

א. עו"ד משה קיבל לידיו בנאמנות סכום של מיליון ש"ח השייך לשמעון, אחד מלקוחותיו השווה בחו"ל. עו"ד משה, היודע כי מוטל עליו לשמור על ערך כספו של שמעון, הפקיד את הכסף בחשבונו הפרטי ואף השקיע אותו יחד עם כספו האישי בהשקעה שעלתה יפה והניבה תשואה של 30% בפרק זמן קצר. לאחר כחודש שב הלקוח לישראל והגיע למשרדו של עו"ד משה, אשר העניק לו המחאה בסכום של 1,100,000 ש"ח, המהווה את סכום הקרן (מיליון ש"ח) בתוספת הצמדה וריבית הקבועים בחוק. האם נהג עו"ד משה כדין?

ב. בנוסף, מחזיק עו"ד משה בנאמנות עבור שמעון, דירת מגורים במגדלי דיזנגוף שבתל אביב. כמו כן, עו"ד משה מחזיק בנאמנות, עבור ראובן, לקוח אחר שלו, חצי מיליון ש"ח במזומן. עו"ד משה מציע לשמעון וראובן כי הוא יבצע עיסקה שבמסגרתה תימכר הדירה שמוחזקת בנאמנות עבור שמעון, תמורת סכום הכסף שמוחזק בנאמנות עבור ראובן. האם מותר למשה לבצע את העיסקה?

6. שאלה מס' 6 (15 נקודות):

א. דנה היא נערה בת 16, חובבת חתולים ידועה, המגדלת בביתה עשרים חתולים. דנה עוקבת מידי שבוע אחר פעילותה החשובה של עמותת "כולנו למען החתול", והחליטה כי היא רוצה לקחת חלק בפעילות העמותה.

האם דנה תוכל להצטרף לחברה בעמותת "כולנו למען החתול"?
ב. דנה נכשלה בניסיונה להיות חברה בעמותה. כעבור שלוש שנים ניסתה דנה להצטרף לעמותה בפעם השניה – והפעם הצליחה. דנה מגיעה לאסיפה הכללית של העמותה, ומודיעה כי היא רוצה להקדיש לעמותה את מלוא הזמן הפנוי שיש לה. לכן, היא מבקש להיבחר לשני תפקידים חשובים מאוד במסגרת העמותה – גם להיות חברת ועד וגם להיות חברת ועדת ביקורת.

יעצו לדנה – האם היא תוכל לכהן בשני התפקידים בו זמנית?

שאלה 7 (10 נקודות):

אנא הגדירו ופרשו בקצרה שניים מתוך חמשת המושגים הבאים:

א. כתב הקדש.

ב. ברית פיקוח.

ג. אסיפה מיוחדת.

ד. פרט מטעה בתשקיף.

ה. רשם החברות.

בהצלחה!!!

לשכת עורכי הדין בישראל
בחינות בדיני מדינת ישראל
דיני מסחר ב' + מסים
מועד אוגוסט 2010

משך הבחינה: 3 שעות.

לתשומת לב הנבחנים: יש להשיב על כל השאלות. לכל שאלה ניקוד זהה. יש להתחיל כל שאלה בדף נפרד.

חלק א'

1. דניאלה מעוניינת למכור מגרש אותו קיבלה במתנה מאביה בשנת 2005, בסכום של מיליון ש"ח. אביה רכש את המגרש בשנת 1990, בסכום של 500 ש"ח, ובמועד בו קיבלה את המגרש במתנה בשנת 2005, היה שווי השוק של המגרש 100,000 ש"ח. נשאלת על ידי דניאלה מהו יום הרכישה ושווי הרכישה של המגרש, אשר יקבע לצורך חישוב השבח בעת מכירתו על ידה?
2. ירדנה החליטה להמר על תוצאות תוכנית הטלביזיה "כוכב נולד", יחד עם עובדים נוספים במפעל בו היא עובדת, ולהפתעת כולם היא זכתה ב- 2,000 ש"ח. לאחר שירדנה שמעה מספר דעות, היא החליטה לפנות אליך בשאלה האם רווח מהימורים חייב במס הכנסה? (יש להתייחס בתשובה להיבטי מס הכנסה בלבד)
3. אריה עוסק בייצור מכונות לתעשייה, ולשם כך הוא שוכר מבנה באזור התעשייה. לאחרונה הגיע להסכם עם מפעל גדול לפיו ייצר עבורו מכונה חדשה. כמו כן הוסכם כי אריה ידאג לאריזת המכונה החדשה, להובלתה באמצעות משאית, ולהרכבתה במפעל. נשאלת על ידי אריה מה נכלל במחיר העסקה לצורך חוק מס ערך מוסף, והאם הוא רשאי לנכות את מס התשומות אותן הוא משלם עבור המבנה אותו הוא שוכר?

חלק ב'

1. אריה הפסיד לאחרונה כשני מליון ש"ח בעסק ליבוא רהיטי עץ, אשר לא הצליח בגלל התחרות הגדולה בענף זה. אריה חושש שלא יוכל לשלם את כל חובותיו, והחליט לפנות אליך על מנת לברר מהם התנאים לכך שיוכל להגיש בקשה לפשיטת רגל, מה המשמעות של הכרזתו כפושט רגל, ומה המגבלות אשר יחולו עליו כפושט רגל?
2. ורד קיבלה ביום רביעי את כרטיס האשראי החדש שלה בסניף הבנק, יחד עם המספר הסודי (הצופן) של הכרטיס. לאחר כחודש היא קיבלה את פירוט הקניות אשר נעשו באמצעות כרטיס האשראי החדש, ולהפתעתה היא מצאה כי נעשתה קנייה אחת ביום שני אשר חל לפני המועד בו קיבלה את כרטיס האשראי בסניף הבנק שלה, קנייה אשר כמובן, לא נעשתה על ידה. ורד שואלת מה עליה לעשות על מנת לקבל את כספה בחזרה, וכיצד תוכל להוכיח זאת?
3. יוסי קנה טלביזיה חדשה לקראת משחקי גביע העולם (המונדיאל), לאחר שנאמר לו על ידי המוכר בחנות כי הטלביזיה מיוצרת בגרמניה. כשהגיע הביתה עם הטלביזיה התברר לו כי הטלביזיה מיוצרת בסין, וכי היא קטנה יותר מהמידות הרשומות על גבי האריזה. יוסי שואל האם הוא רשאי לבטל את העסקה ולקבל את כספו בחזרה?

בהצלחה !!!

לשכת עורכי הדין בישראל
בחינות בדיני מדינת ישראל
דיני משפחה וירושה
אוגוסט 2010

משך הבחינה: שלוש (3) שעות.

יש לענות על חמש (5) שאלות מתוך שבע (7) השאלות.

יש להסביר ולנמק כל אחת מהתשובות בלווי סעיפי החוק הרלבנטיים; תשובות קצרות וענייניות.

אין להעתיק "סתם" סעיפי חוק במקום הסבר ונימוקים.

השאלות מנוסחות בלשון זכר, אך הן מופנות לזכר ונקבה כאחד.

1. יהודי תושב ואזרח ישראל נשא לאשה מוסלמית בשם פטימה, אף היא תושבת ואזרחית ישראל וזאת בנישואין אזרחיים לפי חוקי קפריסין. לבני הזוג נולדו ילדים (בת, שהיא בגיל 4 ובן, שהוא בגיל 5). בני הזוג מסכימים על גירושין וכן מסכימים כי הבת תישאר במשמורת האם עם זכות ביקורים לאב והבן ישאר במשמורת האב עם זכות ביקורים לאם. כמו כן הוסכם ביניהם כי האב ישלם לאחר הגירושין עבור מזונות הבת, סך של 1,500 ₪ לחודש.

עליך ליעץ לבני הזוג ולענות על השאלות הבאות, תוך הפניה לסעיפי החוק הרלבנטיים:

- א. לאיזה בית משפט או בית דין על בני הזוג לפנות לצורך הליך הגירושין?
- ב. האם בהליך שיתנהל יש צורך לפנות לראשי בתי הדין של כל אחת מהדתות הנייל?
- ג. האם בית דין או בית משפט יאשר את ההוראה בהסכם בין ההורים בדבר המשמורת של הבן?
- ד. האם יש צורך לאישור של בית דין או בית משפט מוסמך להסדר מזונות הבת?

2. שמואל תושב ישראל נפטר בחיפה ביום 1.7.08 (שמואל יקרא להלן: "המנוח" או "שמואלי"). המנוח השאיר אחריו את קרובי משפחתו הבאים, והם מתחרים על חלוקת עזבונו: רוחמה, אמו של המנוח; שושנה, ידועה בצלבון; שמעון, בן מנישואי המנוח לאשה אחרת רחל, שנפטרה לפני המנוח ויחזקאל אחיו של המנוח. שמואל לא השאיר צוואה, ואין לו קרובי משפחה אחרים.

ענה על השאלות הבאות:

- א. כיצד יחולק עזבונו של שמואל (להלן: "העזבוני") ומי מקרובי משפחתו הנייל יזכו לרשת אותו ובאיזה חלקים?
- ב. בהנחה ששושנה גרה עם המנוח ערב מותו בדירה שבבעלות המנוח, האם יש לשושנה זכויות מגורים בדירה מעבר לחלקה בירושה?
- ג. האם תשתנה תשובתך לגבי חלקה של שושנה בירושה ולעניין המגורים בדירת המנוח, בהנחה שאשתו החוקית של שמואל, רחל, נותרה בחיים אחריו?
- ד. בהנחה כי לשושנה ושמואל נולד בן משותף בשם דני, האם גם לבן הזה יש חלק בירושה כמו לשמעון?

3. הסבר את ההבדלים בין "צו הגנה" ו"צו הגבלה", מן הבחינות הבאות:

1. הסמכות השיפוטית למתן כל אחד מהצווים.
2. מהות כל אחד מהצווים.
3. העילות למתן כל אחד מהצווים.
4. הבסיס המשפטי המהותי לכל אחד מסוגי הצווים.

עליך ללוות את התשובה לכל אחד מסעיפי המשנה באיזכור סעיפי החוק הנוגעים לעניין.

4. בני זוג עשו בשעת עריכת הנישואין הסכם ממון שלפיו יחול על יחסי הממון שביניהם הדין המוסלמי הדתי במקום חוק יחסי ממון בין בני זוג, התש"ל"ג - 1973. ההסכם אומת על ידי רושם נישואין מוסלמי. במהלך הנישואין נעשה בין בני הזוג הסכם ממון נוסף, לפיו יבוטל הסכם הממון הראשון ביניהם ובמקומו יחול, חוק יחסי ממון בין בני זוג, התש"ל"ג - 1973.

עליך לענות על השאלות הבאות:

- א. האם יש תוקף משפטי להסכם הממון שנעשה בין בני הזוג בשעת עריכת הנישואין?
- ב. הסבר את הדרישה החוקית המיוחדת על מנת ליתן להסכם הממון הנוסף תוקף משפטי.
- ג. הסבר את מהות זכות בן זוג ל"איזון משאבים".
- ד. מי רשאי לממש את הזכות לאיזון משאבים במקרה שכן הזוג נפטר מבלי שמימש בחייו את "איזון המשאבים"?
- ה. מהם התנאים הצריכים להתקיים על מנת שכן זוג יהיה זכאי לממש את הזכות לאיזון משאבים לפני הגירושין? פרט בקיצור את התנאים העיקריים.
- ו. האם הסדר "איזון המשאבים" בין בני זוג, חל גם על ידועים בציבור?

5.

- א. הסבר את סוגי המקרים שבהם רשאי בן זוג לקבל היתר נישואין שניים מבלי שהתקיימו גירושין מבן הזוג הראשון.
- ב. מה ההבדלים, לעניין היתר הנישואין, בין בני זוג יהודיים לבין בני זוג לא יהודיים?
- ג. האם בן זוג תושב ישראל שנשא בחו"ל בנישואין אזרחיים אישה בת דת אחרת, יעבור עבירה פלילית במקרה שינשא בישראל או בחו"ל לאישה נוספת, שהיא בת אותה דת כמוהו?

6. הסבר את העניינים הבאים, בליווי סעיפי החוק הרלוונטיים:

- א. האם אב לילד מחוץ לנישואין חייב בכל חובות שבין אב לבן והאם יש לו זכות אפוטרופסות משותפת על הילד (עם אמו של הילד)?
- ב. מה הן הזכויות הנתונות לאשה וילדים כאשר הבעל – האב נפטר ולפני פטירתו עשה צוואה שבה ציווה את כל עזבונו למוסדות צדקה ולא ציווה דבר לאשתו וילדיו?
- ג. האם תקפה הוראת צוואה לטובת זוכה, כאשר הצוואה נערכה בפני נוטריון שהיה בן זוג של הזוכה.
- ד. הסבר, לעניין נישואין, את תפקידה של "הרשות הרשמית".

7. יצחק יהודי בוגר ביקש לשאת את רבקה, יהודיה בת חמש עשרה וחצי שנים, וזאת לאחר שהרתה ממנו.

א. הסבר את האפשרויות המשפטיות לנישואין כחוק של בני הזוג הנ"ל.
ב. מה התוצאות המשפטיות במקרה שיצחק ורבקה נישאו זליז כדין תורה בטקס פרטי וזאת בעניינים הבאים:

- i. האם עריכת הנישואין באמצעות רב ללא אישור רושם נישואין מוסמך, היא עבירה פלילית לגבי כל אחד מבני הזוג והרב עצמו?
- ii. האם רבקה זקוקה לגירושין?
- iii. הסבר את עילת הגירושין המיוחדת למקרה הנ"ל.
- iv. חובת המזונות של יצחק כלפי רבקה.

בהצלחה!